

Karmacsi Zoltán, Mészár Katalin

Kárpátalja egyházi fenntartású iskoláinak virtuális nyelvi tájképe

1. Bevezetés

Egy olyan korban élünk, ahol bárhová nézünk, információk ezrei áramlanak felénk. Ez a tény már önmagában is rámutat arra, mekkora jelentőséggel bír a nyelvi tájkép a mindennapokban, mivel minden, ami körülvesz minket, amit érzékelünk, hatással van a gondolkodásunkra, így a nyelvhasználatunkra is. A XXI. században kiemelt figyelmet kell fordítanunk a virtuális világra, mivel a fiatal, sőt már az idősebb generációk is az őket érő ingerek jelentős százalékát valamilyen elektronikai, kommunikációs eszközön, közösségi platformokon keresztül kapják. Az iskoláknak különösen fontos szerepük van a nyelvi fejlődés, illetve alakulás szempontjából, mivel a fiatalok, a jövő nemzedéke itt formálódik leginkább.

Az iskolában eltöltött hosszú évek jelentős hatással vannak arra nézve, hogy a diákok a látottak és hallottak alapján hogyan fognak gondolkodni a társadalomról, mit fognak értéknek, követendőnek tartani a későbbi életükben. Ezért Szabó Tamás Péter (2013) megállapítása szerint nem mindegy, hogy a diákokat az iskolában milyen tárgyi kultúra veszi körül. E vizuális hatás több részből tevődik össze, melyhez az iskolaépület külső megjelenése, az intézmény névtáblája, a falújságok, hivatalos közlemények, osztálysarkok ugyanúgy hozzátartoznak, mint a legkisebb falfirka. Ezen szövegek, képek és más kulturális szimbólumok eszközök, amelyekkel az iskola közössége a nyelvi-kulturális értékek és ideológiák választását befolyásolja (lásd még Karmacsi, 2018).

2. Nyelvi tájkép

Kárpátalja nyilvános terének többnyelvűsége komoly múlttal rendelkezik. A közterületeket már a XX. század első felében is többnyelvűség jellemezte (Cserniczkó, 2013, 2019). A nyelvi tájképet mint koncepciót, többnyire olyan területek, települések elemzésekor használják, ahol egymástól eltérő nyelvi-kulturális háttérű közösségek élnek együtt (Bartha-Laihonen-Szabó, 2013, 15. o.). A nyelvitájkép-vizsgálatoknak egyik fontos színtere az oktatási intézmények

vizuális tereinek megfigyelése és kutatása. Az iskolai nyelvi tájkép („schoolscape”) fogalom megalkotója Brown (2005), aki szerint az iskolai nyelvi tájkép az a fizikai és szociális folyamat, amelyben a tanítás-tanulás folyamata történik. A kárpátaljai iskolák azért is tekinthetők kiváló kutatópontoknak, mivel az iskolák közegére és az ott tanuló diákokra jellemző az etnikai sokszínűség.

Az iskolai nyelvi tájkép lényegességét és azt, hogy valójában mennyire szignifikáns szerepet tölt be a mindennapokban Szabó Tamás Péter kiválóan írja le Iskolák nyelvi tájképe tanulmányorozatának első részében. Kiemeli, hogy a diákok több ezer órán át olvasnak könyveket, hallgatnak előadásokat és írnak szövegeket az iskolában, mindezek pedig bizonyosan formálják azt, hogyan fog gondolkodni, illetve beszélni a nyelvről az intézményből később kikerülő fiatal. A későbbiekben pedig ezek az ingerek meghatározzák, milyen véleménnyel lesz a társadalomról, milyen értékeket képvisel és milyen elveket követ a jövőre nézve (Szabó, 2013).

Emellett a XXI. században azzal is számolunk kell, hogy a diákok az iskolában és az iskolán kívül is sok időt töltenek a telefonjukkal, böngészéssel, az internetes oldalak olvasásával, hiszen a Z generáció akár napi 6 órát is eltölthet a közösségi oldalakon (Székely-Szabó, 2017, 60. o.).

A közösségi média egyre több embert ért el, melynek eredményeképp számos új kutatás jelent meg az internet, az online tér hatásaival kapcsolatban. Ezek a kutatások rávilágítottak arra, hogy egy új regiszter jelent meg (Crystal, 2001; Márku, 2015, 2016), illetve egy új identitásérzet is létrejöhet az internetet rendszeresen használók részéről. Az online térben az identitás és a nyelv összekapcsolódik, mivel itt előtérbe kerül a nyelv szerepe például a nemmel vagy a társadalmi osztállyal szemben. A nyelv egy új szintre lép, identitásjegyként jelenik meg, mivel a többnyelvű internetet használók a nyelvet hívják segítségül és azzal hoznak döntéseket az online térben kialakuló identitásukról. Ezt Malinák egy mondatban a következő módon fogalmazza meg: „Az egyénnek mindig az aktuális szituációban kell eldöntenie, hogy identitásának mely része élvez prioritást” (Malinák, 2008).

„Az írott szöveg egyre inkább a kép, a látvány kiszolgálója, ami leginkább a közösségi oldalakon (pl. Facebook, Twitter), web kettes szolgáltatásokon (pl. blogok, YouTube, Vimeo, Videá, Facebook), azonnali üzenetküldő szolgáltatásokon (pl. Viber, Facebook, Messenger) érhető tetten. Ha pedig a mondanivalót kiegészíti a képesség, vagy épp a látványé a főszerep, akkor az írott szövegek is szükségszerűen módosulnak, például egyszerűbbé, összefogottabbá, rövidebbé válnak, telítődnek deiktikus (az írott szövegen kívüli képi tartalomra utaló) elemekkel” – fogalmaz Bódi (2015).

A nyelvi tájképre vonatkozó kutatások fizikai terek (falvak, iskolák, temetők stb.) vizsgálatára teszik a hangsúlyt, ezek a vizsgálatok a nyelv vizuális megjelenésére irányulnak (Bartha-Laihonen-Szabó, 2013, 16. o.). Viszont

felmerült az igénye annak, hogy kitágítsák ezt a vizsgálati kört a nem-nyelvi jellegű körökre és az internetes kommunikációra is (Shohamy, 2006; Blommaert, 2016).

Ennek ellenére a virtuális nyelvi tájkép kutatása még csak kezdetleges fázisban van. Azonban úgy gondoljuk, hogy az internet és a közösségi média különböző oldalainak kutatása elengedhetetlen, különösen azért, mert ezek az oldalak mára a mindennapjaink részévé váltak és sokszor akár észrevétlenül is, de hatalmas hatást gyakorolnak a használóik életére.

Hámori (2018) tanulmányában rávilágít, hogy a hagyományos nyelvi tájkép-kutatásokkal szemben, amelyek többnyire az „offline” térre vonatkoznak és statikusak és szinkrón jelleggel bírnak, az internetes kommunikáció dinamikus, így az ezzel foglalkozó kutatásokban lehetőség nyílik arra, hogy a nyelveket és azok használatát a nyelvhasználók közötti kölcsönhatás emergens (kibontakozó) formájában vizsgálják. Hozzáteszi, hogy ez a nézőpont a nyelv helyett a nyelvhasználók tevékenységét, a kreatív nyelvhasználást helyezi a középpontba, és ebből a szempontból közelít a nyelvi és más jelekhez.

Az offline és online világ kapcsolata kihat az offline világra is, mivel az a tevékenység, amit az emberek online folytatnak (Facebook like, hozzászólások) teljesen fizikai, érzelmi és társas valóságává lesznek számukra (Varis, 2015, 58. o.).

3. A kutatás célja, módszere

A vizsgálat Kárpátalja egyházi fenntartású iskoláinak (Nagydobronyi Református Líceum, Péterfalvai Református Líceum, Nagyberegi Református Líceum, Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceum, Munkácsi Szent István Líceum, Karácspfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum) közösségi felületein (hivatalos honlap és Facebook-oldal) az elmúlt néhány évben megjelenő bejegyzéseket dolgozza fel a szöveges tartalom statisztikai elemzésével és összehasonlító vizsgálatával. Továbbá rávilágít a felületek metanyelvi információira, illetve arra, hogy milyen az oldal vizuális összképe: milyen képeket tesznek közzé, mivel, ha egy táblán szövegen kívüli illusztrációk is vannak, azokat is kifejezetten fontos elemezni (Bartha-Laihonnen-Szabó, 2013, 16. o.).

Azért esett a választás az egyházi fenntartású oktatási intézményekre, mivel ezek alapítványi fenntartású (ukrán törvények szerint kommunális) iskolák, viszont ugyanazok az oktatást szabályozó törvények vonatkoznak rájuk, mint az állam által fenntartott intézményekre. Azonban az állami fenntartású iskolákhoz képest különbség az, hogy csupán a kommunális oktatási intézményekben a 2019. évi ukrainai nyelvtörvény¹, illetve a 2017-ben elfogadott oktatási törvény²

¹ Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>

² Закон України «Про освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

engedélyezi az államnyelv mellett a kisebbségi nyelvek használatát. Tehát ehhez képest mindenképpen eltérés mutatkozik az állam által fenntartott, korábban kisebbségi tannyelvű iskoláktól, melyeknél az állam megszüntette az önálló voltukat, s csak az ukrán tannyelv mellett engedélyezi osztályok megnyitását ezen intézményekben. E probléma részleteiben történő bemutatásától hely hiányában itt most eltekintünk, de részletesebb elemzés olvasható Cserniczkó et al. (2020, 50–52. o.) *Tévút az ukrán nyelvpolitikában* című művében.

A vizsgálatban feltételeztük, hogy minden általunk vizsgált iskola hivatalos oldalán egyaránt található ukrán és magyar nyelvű bejegyzések, s hogy az iskolák online felületein nagyobb százalékban jelennek meg magyar nyelvű bejegyzések. Továbbá úgy véljük, hogy az oldalakat követők nagyobb mértékben reagálnak magyar nyelvű bejegyzésekre, hirdetésekre, cikkekre. A honlapon, illetve Facebook-oldalon rendszeresen jelennek meg vallási tartalmú bejegyzések és szimbólumok, melyek nagyobb arányban magyar nyelven jelennek meg. Az ukrán nyelvű szövegek terjedelme kisebb, mint a magyar nyelvű szövegeké.

A kutatás Kárpátalja egyházi fenntartású iskoláinak, név szerint a Nagydobronyi Református Líceum, Nagyberegi Református Líceum, Tiszapéterfalvi Református Líceum és Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceum, valamint a Munkácsi Szent István Líceum és a Karácsválvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum online felületen megjelenő nyelvi tájképét vizsgálja. Módszere az online térben való folyamatos megfigyelés, tehát az oldalak mindennapos nyomon követése, annak feljegyzése, hogy milyen bejegyzések, cikkek és hozzászólások jelennek meg az intézmények hivatalos oldalain. A kutatás 2022. szeptember és 2024. április közötti időszakban megjelent tartalmakat öleli fel. A honlapok megfigyelése az alábbi szempontok szerint zajlott: az oldal vizuális megjelenése; bejegyzések, megosztások, hozzászólások tartalma és nyelve; bejegyzések száma a meghatározott kutatási idő alatt; a kétnyelvű közlemények nyelvének meghatározása.

4. Az eredmények bemutatása

4.1. Nagydobronyi Református Líceum

A Nagydobronyi Református Líceum honlapján a legutolsó bejegyzés 2020. április 14-én került megosztásra a 2020-as évi felvételi hirdetmény tekintetében. A honlap főoldalának két szélén annak tartalma olvasható magyar és ukrán nyelven. Az ukrán nyelvű menüpontok megnyitásakor sok esetben egy rövidebb, nyersebb fordítás található. Azonban bizonyos menüpontok alatt az információk kizárólag magyar nyelven vannak feltüntetve. A líceum bemutatása mind magyar, mind ukrán nyelven olvasható, de az ukrán nyelvű összefoglaló jóval rövidebb a magyar változathoz képest. A magyar nyelven írt bemutatkozásban bővebb leírás olvasható

az iskola megalakulásának történetéről, pedagógiai hitvallásáról, nevelési elveiről és az intézmény sajátosságairól (URL₁), míg az ukrán nyelvű fordításban csak a líceum története jelenik meg egy rövidebb megfogalmazásban (1. kép). Az alapító okirat ukrán nyelven elérhető a honlapon, de csak külön letöltés után válik hozzáférhetővé.

1. kép. A Nagydobronyi Református Líceum ukrán nyelvű bemutatása

A Nagydobronyi Református Líceum hivatalos Facebook-oldala 2,7 ezer követővel és majdnem ugyanennyi, 2,2 ezer kedvelővel rendelkezik. A Facebook-oldal profil-, illetve borítóképén egyaránt a líceum épülete látható, melyen az ukrán és a magyar zászló egyaránt látható. A vizsgált időszakban 293 bejegyzés került megosztásra, ebből 232 saját, 61 pedig más oldalról továbbosztott bejegyzés. A közlemények nagy része tájékoztató jelleggel készült.

A Facebook-oldalon található 293 bejegyzés közül 267 magyar nyelvű, 16 kétnyelvű, 9 ukrán és 1 háromnyelvű (magyar, ukrán és angol).

Az egyházi intézmény hivatalos Facebook-oldalán rendszeresen jelennek meg vallási, keresztény témákkal foglalkozó bejegyzések. Megosztják a közösségi oldalon azokat a programokat, eseményeket, amelyek az intézményen belül, vagy azon kívül, Kárpátalján, esetleg Magyarországon történtek a református egyházon belül.

A közösségi oldalon a líceum 48 vallásos tartalmú bejegyzést osztott meg a vizsgált időszakban. Egy bejegyzés kivételével, amely egy háromnyelvű (magyar, ukrán és angol) karácsonyi köszöntés, minden további bejegyzés magyar nyelven lett közzé téve.

4.2. Tiszpéterfalvi Református Líceum

A Péterfalvai Református Líceum hivatalos honlapja 2022-ben frissült utoljára (URL₂), melyben a 2022-es pótfelvételi eredményeit közzétették. Az oldalon csak a leglényegesebb információkat osztják meg, nem használják mindennapi hírközlésre. A kezdőoldalon magyar nyelvű, hiszen csak egy fül (Dokumentumok) ukrán nyelvű. Ebben a menüpontban csupán az ukrán nyelvű alapítólevél, illetve

egy tankönyvlista található. Az Oktatás menüpont alatt a nyáron kötelezően megtanulandó ukrán szavak, kifejezések találhatóak osztályonkénti bontásban, magyar fordítással együtt. Az összes többi menüpont csak magyarul érhető el. Még az intézményt bemutató kisvideó is.

A Péterfalvai Református Líceum hivatalos Facebook-oldala 2,6 ezer követővel rendelkezik. A líceum Facebook-oldalának profilképén az intézmény címere szerepel, a borítóképén pedig az iskola épülete látható felülnézetből. A borítóoldal csak magyar nyelven érhető el. A vizsgált időszakban a líceum Facebook-oldalán összesen 167 bejegyzést osztottak meg, melyből 164 magyar, mindössze 2 db kétnyelvű, és 1 db ukrán egynyelvű közlemény.

A kétnyelvű (magyar és ukrán) bejegyzést fontos kiemelni, mivel ebben a líceum által megfogalmazott szöveg magyar nyelvű, azonban az ugyanehhez a poszthoz csatolt képeken ukrán nyelvű feliratok jelennek meg; valamint jól látható, hogy a képek középpontjában az ukrán zászló és az ukrán címer van, illetve az ukrán nemzeti színek (kék és sárga) pedig több különböző formában is megjelennek (2. kép).

2. kép. A Péterfalvai Református Líceum hivatalos Facebook-oldalán szereplő kétnyelvű bejegyzés

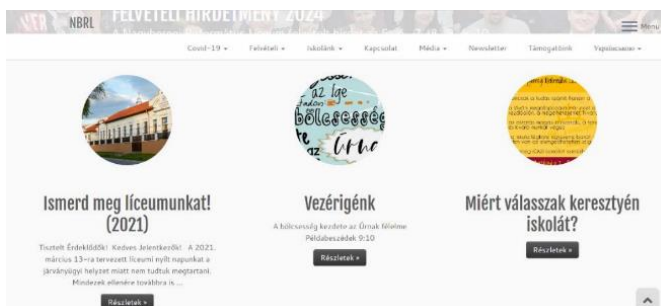
A Péterfalvai Református Líceum hivatalos Facebook-oldalán 31 vallási tartalmú bejegyzést osztottak, mely mind magyar nyelvű. Az intézmény hivatalos oldalán 167 bejegyzésből 22 más honlapról, oldalról lett megosztva.

4.3. Nagyberegi Református Líceum

A Nagyberegi Református Líceum honlapja aktív állapotú (URL3), de nem közölnek napi rendszerességgel bejegyzéseket, illetve a korábbi évekhez képest kevesebb tartalmat töltenek fel.

A honlapra lépve magyar nyelvű felület fogadja az olvasót, melyről egy ukrán nyelvű felületre közvetlenül a menüből (3. kép) elérhetők a líceum fontosabb adatai (megnevezése, címe, alapítója, oktatási- és lelkészigazgatója). Az oldalon szereplő számos közlemény ukrán nyelven is felkerül. Például a Covid-19-ről szóló cikkek, bejegyzések magyar és ukrán nyelven egyaránt fel vannak tüntetve. Emellett a líceumban többször is tartottak megemlékezést az ukrán hősökről, melyekről ukrán nyelvű cikkeket is írtak az oldalra.

3. kép. A Nagyberegi Református Líceum honlapjának főoldala

A Nagyberegi Református Líceum hivatalos Facebook-oldala 3 ezer követővel rendelkezik. A jelenlegi profilképe egy csokor virág, a borítóképe pedig egy fénykép az intézmény tanáiról és diákjairól. A líceum gyakran váltogatja a profilképét általában évszakknak megfelelően. A kép általában tartalmaz valamilyen bibliai idézetet magyar nyelven.

A vizsgált időszakban a líceum Facebook-oldalán 276 bejegyzés jelent meg, 266 magyar nyelven, 7 ukrán nyelven, 2 kétnyelvű bejegyzés (angol–magyar), továbbá 1 darab bejegyzés 3 nyelven (magyar, ukrán és angol) jelent meg.

Az ukrán nyelvű bejegyzések általában ukrán versenyek eredményeinek kihirdetése (4. kép), ukrán színdarab megtekintése, ukrán nemzeti ünnep, megemlékezés megtartása után kerül ki az intézmény Facebook-oldalára. Ukrán szimbólumok is megjelennek az oldalon, az ukrán zászló és címer, ukrán írókról való rövid megemlékezés stb.

4. kép. Ukrán nyelvű bejegyzés a Nagyberegi Református Líceum Facebook-oldalán

4.4. Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceum

A Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceumnak nincs önálló hivatalos honlapja. A kutatás során egy „parokia.hu” (URL₄) oldalon több információ is olvasható az intézményről. Az weboldalon megtalálható a líceum története, az itt megszervezett alkalmak rövid bemutatása, valamint az ott dolgozó tanárok névsora. A honlapot utoljára 2008-ban frissítették, ezért napjaink nyelvi helyzetének feltérképezésére nem igazán alkalmas.

A Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceum hivatalos Facebook-oldala 1,1 ezer követővel rendelkezik és 1 ezer kedvelője van. Az oldal profilképén az intézmény címere látható, amely egy Bibliát ábrázol, benne egy alfa és omega szimbólum, a líceum teljes neve, megalapításának éve, valamint az iskola vezérigéje. A vizsgált időszak alatt összesen 116 bejegyzést osztottak meg a Facebook-oldalon. Ezek közül 65 magyar nyelvű, 40 kétnyelvű és 11 ukrán nyelvű volt. A líceumok között ez az az intézmény, amely Facebook-oldalán legnagyobb arányban osztott meg kétnyelvű (magyar és ukrán) bejegyzéseket.

A líceum oldalán több kétnyelvű vallási tartalmú köszöntés is megjelenik, többnyire karácsonykor és húsvétkor. Ezek a köszöntések általában valamilyen bibliai igét tartalmaznak magyar és ukrán nyelven is.

Az 5. képen látható kétnyelvű hirdetés érdekessége, hogy a nyelvek tekintetében megjelenik rajta a Kárpátalján használatos két időzóna-használat, a „magyar” és a kijevi idő.

5. kép. A Técsői Református Líceum Facebook-oldalán közzétett álláshirdetés

A vizsgálati időszakban az intézmény közösségi oldalán összesen 35 bejegyzést osztottak meg más forrásból. Ezek a bejegyzések magyar és ukrán nyelvű oldalokról kerültek megosztásra. A legtöbbször megosztott oldal a „Tyachiv Tmtrl”, a líceum ukrán nyelvű Facebook-oldala. Azonban ezen az oldalon csak néhány bejegyzés található, továbbá ugyanezek a bejegyzések megtalálhatók a Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceum Facebook-oldalán is, így mivel ezen az oldalon osztanak meg rendszeresen bejegyzéseket és információkat, ez tekinthető a líceum hivatalos Facebook-oldalának.

4.5. Munkácsi Szent István Líceum

A Munkácsi Római Katolikus Líceum honlapja mai napig aktív (URL₅). Hetente legalább egy cikket, hírt jelenítenek meg az oldalon. Naprakész információkat szerezhetünk az intézmény aktuális híreiről, a rendezvényekről, a felvételigéről, az iskola házirendjéről, a tanári karról stb.

Az oldalra belépve a líceum teljes neve és annak logója látható, amelyen egy kereszt van ábrázolva, ami a felekezeti hovatartozást igazolja, mindez pedig magyar nemzeti színekkel van körülvéve. A honlapon, egy fénykép kivételével, amelyen két nyelven van feltüntetve az intézmény teljes megnevezése, minden információt magyar nyelven olvasható.

A Munkácsi Szent István Líceum hivatalos Facebook-oldala 1,4 ezer kedveléssel és 1,5 ezer követővel rendelkezik. Az oldal profil- és borítóképén az iskola címere szerepel, s a képen a piros, fehér és zöld színeken van a hangsúly. A vizsgált időszak alatt a líceum Facebook-oldalán rendszeresen közöltek tartalmakat. Összesen 226 bejegyzést tettek közzé, 221 magyar nyelvű-, 4 ukrán nyelvű- és 1 kétnyelvű bejegyzést. Az egyetlen kétnyelvű (magyar és ukrán) bejegyzés az oldalon egy tudósítás a 2023-as évi tanévnyitóról, amelyben a hivatkozásnak a „1 вересня” nevet adták, viszont a képen magyar nyelven van kiírva a „tanévnyitó”.

6. kép. A Munkácsi Szent István Líceum Facebook-oldalon található kétnyelvű bejegyzés

4.6. Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum

A Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum honlapjára rendszeresen töltenek fel tartalmakat (URL6). A honlap főoldalán az intézmény teljes neve mellett a fontosabb információkat tartalmazó menüpontok és a hírek is megtalálhatók magyar nyelven. A Továbbiak menüpont alatt található az intézmény ukrán nyelvű felülete, amelyen a fontosabb információk, bejegyzések, megjelent cikkek államnyelven is megjelennek. Az oldal jól kidolgozott, minden olyan bejegyzés megjelenik ukrán nyelven, amely azt megelőzően magyar nyelven is közzé lett.

7. kép. A Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum ukrán nyelvű honlapja

A Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum hivatalos Facebook-oldala 12 ezer követővel és 11 ezer kedveléssel rendelkezik. Az oldal profilképén a líceum címere látható, amelyen egy Biblia, egy gyertya, egy kereszt és egy iskola szerepel. Ez magába foglalja az iskola elveit. A borítóképen a következő felirat olvasható: „Rólad, veled, érted. Több, mint egy iskola”.

A vizsgált időszakban összesen 338 bejegyzést osztottak meg a hivatalos Facebook-oldalon. Egy kivételével, amely kétnyelvű bejegyzés (magyar és ukrán), mindegyik megosztott tartalom magyar nyelvű volt. A kétnyelvű bejegyzés annyiban minősül kétnyelvűnek, hogy a magyarul megfogalmazott szövegben a sportbajnokság eredeti, ukrán nyelvű megnevezését tüntetik fel, illetve ezután az egész magyarul megfogalmazott szöveget lefordítják ukrán nyelvére.

Az ukrán jelképek, bár kisebb mértékben, de szintén megjelennek az oldalon. Például a háborúban elesettek megemlékezésén kiemelt szerepet kapnak az ukrán nemzeti színek. Illetve természetesen ebben az esetben is megjelenik az egyik fő keresztény jelkép, a kereszt.

5. Konklúzió

Már a kutatás elején is nyilvánvaló volt, hogy minden vizsgált oktatási intézmény rendelkezik hivatalos honlappal, valamint hivatalos Facebook-oldallal, mivel a XXI. században minden oktatási intézménytől elvárják, hogy a fontos információkat, a rendezvényeket, a hirdetéseket megjelenítsék az online térben. Ami különösen meglepő volt, hogy a vizsgált intézmények nagy része nem működteti aktívan a honlapját, sőt, a Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceum nem is rendelkezik önálló honlappal. Az a hipotézis, miszerint az intézmények rendszeresen osztanak meg tartalmakat az általuk kezelt honlapokon, csak részben igazolódott be. A

honlapok aktualitása terén a Nagyberegi Református Líceum, a Munkácsi Szent István Líceum és a Karácspfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum intézmények rendelkeztek „naprakész” információkkal, tartalmakkal.

Azonban ugyanez a feltevés a Facebook-oldalak aktivitásával kapcsolatban teljes mértékben beigazolódott, mivel a vizsgált időszak alatt szinte napi szinten töltöttek fel bejegyzéseket a Facebook oldalakra. Ezt alátámasztják a vizsgált időszak adatai: a Nagydobronyi Református Líceum 293, a Tiszapéterfalvi Református Líceum 167, a Nagyberegi Református Líceum 276, a Técsői Református Líceum 116, a Munkácsi Szent István Líceum 226, a Karácspfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum pedig 338 bejegyzést tett közzé.

A kutatás során beigazolódott a nyelvi arányok kapcsán felvetett hipotézis is. Minden vizsgált intézmény honlapján, valamint Facebook-oldalán fellelhetők magyar és ukrán nyelvű tartalmak is. A feltöltött és megosztott tartalmak zöme azonban magyar nyelvű. Példaként a Munkácsi Szent István Líceum Facebook-oldala említhető, ahol 226 bejegyzésből 221 magyar nyelven, 4 bejegyzés ukrán nyelven, 1 pedig magyar és ukrán nyelven íródott. A hat intézmény számszerűsített adatai tekintetében tényszerűen kirajzolódik a magyar nyelv dominanciája az intézmények Facebook-használatában: 1416 bejegyzésből, megosztásból 1320 magyar nyelvű, 33 ukrán nyelvű, 61 magyar-ukrán kétnyelvű, míg magyar-angol-ukrán háromnyelvű tartalom csak 2 esetben jelent meg.

Mindemellett a szövegek tartalmát tüzetesen megvizsgálva igaznak bizonyult az az feltevés is, amely szerint az ukrán nyelvű szövegek eredetileg magyar nyelven íródtak, majd ezeket lefordították ukrán nyelvre. Ezt támasztja alá az is, hogy a legtöbb esetben a magyar nyelvű szöveg után, alatt következik az ukrán nyelvű információ. Vagyis elsődleges a magyar nyelvű változat.

Az ukrán törvények által kötelezően megjelenítendő tartalom, az alapító okirat (статут) csak a református intézmények (kivételem a técsői, ahol nincs hivatalos honlap) honlapjain található meg, s csak ukrán nyelven, míg a görögkatolikus és római katolikus líceumoknál ezen dokumentummal nem találkozhatunk.

A magyar közösség középszintű oktatására létrejött egyházi fenntartású intézmények jelenleg a virtuális nyelvi tájképükben egyértelműen magyar dominánsak. Még azokon a helyeken is, ahol szórványterületen helyezkednek el (Técső és Munkács), illetve a diákjaik többsége is e szórványterületről érkezik (Técső). Az ukrán nyelvű információ jelenleg ezen intézmények virtuális nyelvi tájképében csupán kiegészítő információként jelenik meg. Kivételem ez alól az intézmények hivatalos honlapjának tájékoztató oldala, ami legtöbbször az intézmények történetét, elérhetőségi adatait foglalja magába. Mindössze egyetlen intézménynél, a Karácspfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceumnál tapasztaltuk, hogy a Továbbiak fül alatt megtalálható a magyar nyelvű tartalom szinte teljesen azonos ukrán nyelvű tartalmak elérése is.

Irodalom

1. Bartha Csilla 2017. Multimodális szemiotikai repertoárok, ideológiai többszólamúság és reflexivitás: A vizuális nyelvek kritikai nyelv(észet)i tájképe. Plenáris előadás. Absztrakt. In: *Nyelvi tájkép, nyelvi sokszínűség. Műhelykonferencia*. Csíkszereda: Sapientia EMTE, 2017. szept. 22–23.
2. Bartha Csilla – Laihonon, Petteri – Szabó Tamás Péter 2013. Nyelvi tájkép kisebbségben és többségben: egy új kutatási területről. *Pro Minoritate* 22/3: 13–28. o.
3. Blommaert, J. 2016. The Conservative Turn in Linguistic Landscape Studies. *Tilburg Papers in Culture Studies*. Tilburg: Tilburg University Press. No. 156.
4. Bódi Zoltán 2015. Az internetes nyelvváltozatokról. *e-nyelv.hu magazin*, 2015. augusztus 31. <https://e-nyelvmagazin.hu/2015/08/31/az-internetes-nyelvvaltozatokrol/> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 31.)
5. Brown, Kara D. 2005. Estonian “Schoolscapes” and the Marginalization of Regional Identity in Education. *European Education* 37/3: pp. 78–89.
6. Crystal, David 2001/2004. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Csernicskó István 2013. *Államok, nyelvek, államnyelvek. Nyelvpolitika a mai Kárpátalja területén* (1867). Budapest: Gondolat Kiadó.
8. Csernicskó István 2019. *Fények és árnyak: Kárpátalja nyelvi tájképéből*. Ungvár: Autdor-Shark.
9. Csernicskó István – Hires-László Kornélia – Márku Anita – Máté Réka – Tóth-Orosz Enikő 2020. *Tévtút az ukrán nyelvpolitikában: Ukrajna törvénye „Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról” (elemző áttekintés)*. Törökbálint: Termini Egyesület.
10. Hámori Ágnes 2018. „Jó lett, Taven baktali!” Egy orális kultúra vizualitása: a cigány nyelv meg-JEL-enései a Youtube szemiotikai terében. In: Tódor Erika-Mária – Tankó Enikő – Dégi Zsuzsanna szerk. *Nyelvi tájkép, nyelvi sokszínűség. II. kötet: Nyelvhasználati terek és nyelvi sokszínűség*. 2017. szeptember 22–23., Csíkszereda. Kolozsvár: Scientia Kiadó.
11. Karmacsi Zoltán 2018. Kárpátaljai magyar tannyelvű iskolák nyelvi tájképe. In: Karmacsi Zoltán – Máté Réka szerk. *Nyelvek és nyelvváltozatok térben és időben. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból IV*. Ungvár: RIK-U Kft. 174–182. o.
12. Malinák Judit 2008. A személyes identitás létrejötte a médiakultúra globalizálódásának kontextusában. In: *A kultúra kódjai*. Budapest: MOME. 77–91. o.
13. Márku Anita 2015. Az internetes nyelvhasználat kutatásának lehetőségei a kárpátaljai magyarok gyakorlóközösségeiben. In: Márku Anita – Hires-László Kornélia szerk. *Nyelvoktatás, kétnyelvűség, nyelvi tájkép. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból*. Ungvár: Autdor-Shark. 71–89. o.
14. Márku Anita 2016. A kárpátaljai magyarok internetes nyelvhasználata: nyelvi kontaktus, identitás és kreativitás. In: Bartha Csilla szerk. *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXVIII.: A többnyelvűség dimenziói: terek, kontextusok, kutatási távlatok*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 129–146. o.

15. Shohamy, Elana 2006. *Language Policy: Hidden Agendas and New Approaches*. London: Routledge.
16. Szabó Tamás Péter 2013. Térkép e táj... Iskolák nyelvi tájképe 1. *Nyelv és Tudomány*. 2013. március 22. <https://www.nyest.hu/hirek/terkep-e-taj> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 14.)
17. Szabó Tamás Péter 2017. Keresztény iskolai nyelvi tájkép. *Regio* 25/3: 82–112. o.
18. Székely Levente – Szabó Andrea szerk. 2017. *Magyar Ifjúság Kutatás 2016 első eredményei: Ezek a mai magyar fiatalok!* Budapest: Új Nemzedék Központ.
19. URL1: A Nagydobronyi Református Líceum megalakulása. <https://dobronyigimi.at.ua/index/iskolank/o-22> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 14.)
20. URL2: Péterfalvai Református Líceum. <https://www.prlweb.net/> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 14.)
21. URL3: Nagyberegi Református Líceum. <https://nbrl.com.ua/iskolank/> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 14.)
22. URL4: Técsői Református Líceum – Bemutakozás. <https://honlap.parokia.hu/lap/tecsoi-reformatus-liceum/cikk/mutat/bemutakozas/> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 14.)
23. URL5: Munkácsi Szent István Líceum. <https://munkacs-katlic.org.ua/rolunk/> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 14.)
24. URL6: A Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum hivatalos oldala. <https://sztojkaliceumiskolankrol.blogspot.com/> (Letöltés dátuma: 2024. 05. 14.)
25. Varis, Piia 2015. Digital ethnography. In: Georgakopoulou, Alexandra – Spilioti, Tereza eds. *The Routledge Handbook of Language and Digital Communication*. Oxon–New York: Routledge. pp. 55–68.

References

1. Bartha, Csilla 2017. Multimodális szemiotikai repertoárok, ideológiai többszólamúság és reflexivitás: A vizuális nyelvek kritikai nyelv(észet)i tájképe. Plenáris előadás. Absztrakt [Multimodal semiotic repertoires, ideological polyphony and reflexivity: The critical linguistic landscape of visual languages. Plenary presentation. Abstract]. In: *Nyelvi tájkép, nyelvi sokszínűség. Műhelykonferencia*. Csíkszereda: Sapientia EMTE, 2017. szept. 22–23. (In Hungarian)
2. Bartha, Csilla – Laihonon, Petteri – Szabó, Tamás Péter 2013. Nyelvi tájkép kisebbségben és többségben: egy új kutatási területről [Linguistic landscape in minority and majority: from a new field of research]. *Pro Minoritate* 22/3: 13–28. o. (In Hungarian)
3. Blommaert, J. 2016. The Conservative Turn in Linguistic Landscape Studies. *Tilburg Papers in Culture Studies*. Tilburg: Tilburg University Press. No. 156.
4. Bódi, Zoltán 2015. Az internetes nyelvváltozatokról [About online language versions]. *e-nyelv.hu magazin*, 2015. augusztus 31. <https://e-nyelvmagazin.hu/2015/08/31/az-internetes-nyelvaltozatokrol/> (Accessed: 31. 05. 2024). (In Hungarian)
5. Brown, Kara D. 2005. Estonian “Schoolscapes” and the Marginalization of Regional Identity in Education. *European Education* 37/3: pp. 78–89.
6. Crystal, David 2001/2004. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.

7. Csernicskó, István 2013. *Államok, nyelvek, államnyelvek. Nyelvpolitika a mai Kárpátalja területén* (1867) [States, languages, state languages. Language policy in today's Transcarpathia (1867)]. Budapest: Gondolat Kiadó. (In Hungarian)
8. Csernicskó, István 2019. *Fények és árnyak: Kárpátalja nyelvi tájképéből* [Lights and shadows: From the linguistic landscape of Transcarpathia]. Ungvár: Autdor-Shark. (In Hungarian)
9. Csernicskó, István – Hires-László, Kornélia – Márku, Anita – Máté, Réka – Tóth-Orosz, Enikő 2020. *Tévtűt az ukrán nyelvpolitikában: Ukrajna törvénye „Az ukrán mint államnyelv működésének biztosításáról” (elemző áttekintés)* [Misdirection in Ukrainian language policy: the Law of Ukraine „On ensuring the functioning of Ukrainian as a state language” (analytical overview)]. Törökbálint: Termini Egyesület. (In Hungarian)
10. Hámori Ágnes 2018. „Jó lett, Taven baktali!” Egy orális kultúra vizualitása: a cigány nyelv meg-JEL-enései a Youtube szemiotikai terében [“Well done, Taven Baktali!” The visuality of an oral culture: the significations of the Gypsy language in the semiotic space of YouTube]. In: Tódor Erika-Mária – Tankó Enikő – Dégi Zsuzsanna eds. *Nyelvi tájkép, nyelvi sokszínűség. II. kötet: Nyelvhasználati terek és nyelvi sokszínűség*. 2017. szeptember 22–23., Csíkszereda. Kolozsvár: Scientia Kiadó. (In Hungarian)
11. Karmacsi, Zoltán 2018. Kárpátaljai magyar tannyelvű iskolák nyelvi tájképe [Linguistic landscape of Hungarian-language schools in Transcarpathia]. In: Karmacsi Zoltán – Máté Réka eds. *Nyelvek és nyelvváltozatok térben és időben. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból IV*. Ungvár: RIK-U Kft. 174–182. o. (In Hungarian)
12. Malinák, Judit 2008. A személyes identitás létrejötte a médiakultúra globalizálódásának kontextusában [The creation of personal identity in the context of the globalization of media culture]. In: *A kultúra kódjai*. Budapest: MOME. 77–91. o. (In Hungarian)
13. Márku, Anita 2015. Az internetes nyelvhasználat kutatásának lehetőségei a kárpátaljai magyarok gyakorlóközösségeiben [The possibilities of researching online language use in the practicing communities of Transcarpathian Hungarians]. In: Márku Anita – Hires-László Kornélia eds. *Nyelvoktatás, kétnyelvűség, nyelvi tájkép. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból*. Ungvár: Autdor-Shark. 71–89. o. (In Hungarian)
14. Márku, Anita 2016. A kárpátaljai magyarok internetes nyelvhasználata: nyelvi kontaktus, identitás és kreativitás [Online language use of Transcarpathian Hungarians: language contact, identity and creativity]. In: Bartha Csilla ed. *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXVIII.: A többnyelvűség dimenziói: terek, kontextusok, kutatási távlatok*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 129–146. o. (In Hungarian)
15. Shohamy, Elana 2006. *Language Policy: Hidden Agendas and New Approaches*. London: Routledge.
16. Szabó, Tamás Péter 2013. Térkép e táj... Iskolák nyelvi tájképe 1. [This landscape is a map... Linguistic landscape of schools, part 1]. *Nyelv és Tudomány*. 2013. március 22. <https://www.nyest.hu/hirek/terkep-e-taj> (Accessed: 14. 05. 2024). (In Hungarian)
17. Szabó, Tamás Péter 2017. Keresztény iskolai nyelvi tájkép [Christian schoolscape]. *Regio* 25/3: 82–112. o. (In Hungarian)

18. Székely Levente – Szabó Andrea eds. 2017. *Magyar Ifjúság Kutatás 2016 első eredményei: Ezek a mai magyar fiatalok!* [The first results of the Hungarian Youth Research 2016: These are the young Hungarians of today!]. Budapest: Új Nemzedék Központ. (In Hungarian)
19. URL1: A Nagydobronyi Református Líceum megalakulása [The establishment of the Reformed Lyceum in Velyka Dobron]. <https://dobronyigimi.at.ua/index/iskolank/o-22> (Accessed: 14. 05. 2024). (In Hungarian)
20. URL2: Péterfalvai Református Líceum [The Reformed Lyceum in Pyiterfolvo]. <https://www.prlweb.net/> (Accessed: 14. 05. 2024). (In Hungarian)
21. URL3: Nagyberegi Református Líceum [The Reformed Lyceum in Velyki Berehy]. <https://nbrl.com.ua/iskolank/> (Accessed: 14. 05. 2024). (In Hungarian)
22. URL4: Técsői Református Líceum – Bemutatókozás [The website of the Reformed Lyceum in Tyachiv – Introduction]. <https://honlap.parokia.hu/lap/tecsoi-reformatus-liceum/cikk/mutat/bemutakozas/> (Accessed: 14. 05. 2024). (In Hungarian)
23. URL5: Munkácsi Szent István Líceum [The Mukachevo Saint Stephen's Lyceum]. <https://munkacs-katlic.org.ua/rolunk/> (Accessed: 14. 05. 2024). (In Hungarian)
24. URL6: A Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum hivatalos oldala [The official website of the Sándor Sztójka Greek Catholic Lyceum]. <https://sztojkaliceumiskolankrol.blogspot.com/> (Accessed: 14. 05. 2024). (In Hungarian)
25. Varis, Piia 2015. Digital ethnography. In: Georgakopoulou, Alexandra – Spilioti, Tereza eds. *The Routledge Handbook of Language and Digital Communication*. Oxon–New York: Routledge. pp. 55–68.

Kárpátalja egyházi fenntartású iskoláinak virtuális nyelvi tájképe

Karmacsi Zoltán, PhD. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék, docens. karmacsi.zoltan@kmf.org.ua, ORCID: 0000-0002-1483-9750.

Mészár Katalin. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék, MA-hallgató. katalin.mearsar@gmail.com, ORCID: 0009-0001-0902-2324.

Egy olyan korban élünk, ahol bárhová nézünk, információk ezrei áramlanak felénk. Ez a tény már önmagában is rámutat arra, mekkora jelentőséggel bír a nyelvi tájkép a mindennapokban, mivel minden, ami körülvesz minket, amit érzékelünk, hatással van a gondolkodásunkra, így a nyelvhasználatunkra is. A XXI. században kiemelt figyelmet kell fordítanunk a virtuális világra, mivel a fiatal, sőt már az idősebb generáció is az őket érő ingerek jelentős százalékát valamilyen elektronikai, kommunikációs eszközön, közösségi platformon keresztül kapják. Az iskoláknak különösen fontos szerepük van a nyelvi fejlődés, illetve alakulás szempontjából, mivel a fiatalok, a jövő nemzedéke itt formálódik leginkább. A tanulmányban Kárpátalja egyházi fenntartású iskoláinak (Nagydobronyi Református Líceum, Péterfalvai Református Líceum, Nagyberegi Református Líceum, Técsői Magyar Tannyelvű Református Líceum, Munkácsi Szent István Líceum, Karáczfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceum) közösségi felületein (hivatalos honlap és Facebook) az elmúlt néhány évben megjelenő bejegyzések elemzése valósult meg. Ezen bejegyzések szöveges tartalmának statisztikai elemzése és összehasonlító vizsgálata történt meg. Ezen kívül a felületek

metanyelvi információi is górcső alá kerültek. Továbbá arra is kitért a vizsgálat, milyen az adott oldal vizuális összképe, milyen képeket tesznek közzé. A kutatás abból indult ki, hogy minden vizsgált iskola hivatalos oldalán egyaránt található ukrán és magyar nyelvű bejegyzések. Arra is választ kerestünk, hogy az iskolák online felületein nagyobb százalékban jelennek-e meg magyar nyelvű bejegyzések. A vizsgálat feltételezései között szerepelt, hogy az oldalakat követők nagyobb mértékben reagálnak magyar nyelvű bejegyzésekre, hirdetésekre, cikkekre. Továbbá az, hogy a honlapon, illetve Facebook-oldalon rendszeresen jelennek meg vallási tartalmú bejegyzések és szimbólumok, melyek nagyobb arányban magyar nyelvűek. Emellett az ukrán nyelvű szövegek magyar nyelvű változatuknál kisebb terjedelme is felvetődött feltételezésként. A felmérés során beigazolódott, hogy a honlapokon mind ukrán, mind magyar bejegyzések találhatóak, a magyar nyelvű bejegyzések nagyobb mértékben kerülnek megosztásra. Beigazolódott az a hipotézis is, miszerint az oldalak követői inkább a magyar nyelvű bejegyzésekre reagálnak, ez abból fakad, hogy a követők többségének anyanyelve a magyar. Nem utolsó sorban pedig a kutatás során kiderült, hogy a líceumok hivatalos honlapjain, illetve Facebook-oldalain rendszeresen jelennek meg vallási tartalmú bejegyzések, szimbólumok, s hogy ezen bejegyzések nyelve többnyire a magyar.

Kulcsszavak: *Kárpátalja, virtuális nyelvi tájkép, vallás, egyházi fenntartású iskola, online tér, magyar nyelvű bejegyzés, kétnyelvű bejegyzés, szimbólumok.*

Віртуальний мовний ландшафт церковних шкіл Закарпаття

Кормочі Золтан, доктор філософії. Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, кафедра філології, доцент. karmacsi.zoltan@kmf.org.ua, ORCID: 0000-0002-1483-9750.

Мейсар Катерина. Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, кафедра філології, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти. katalin.meysar@gmail.com, ORCID: 0009-0001-0902-2324.

Ми живемо в епосі потоків інформації. Цей факт сам по собі підкреслює важливість мовного ландшафту в нашому повсякденному житті, оскільки все, що ми бачимо та сприймаємо навколо, впливає на спосіб нашого мислення, а отже, і на наше мововживання. У ХХІ столітті ми повинні звернути особливу увагу на віртуальний світ, оскільки представники молодого і навіть старшого покоління отримують значний відсоток своїх стимулів через електронні засоби комунікації або соціальні платформи. Особливо важливу роль у розвитку та формуванні мовлення мають відігравати заклади освіти, оскільки саме тут найбільше формується молодь, майбутнє покоління. У дослідженні проаналізовано дописи, опубліковані за останні кілька років на соціальних платформах (офіційний сайт та Facebook) церковних шкіл Закарпаття (Великодобронський реформатський ліцей, Пийтерфолвівський ліцей з угорською мовою навчання, Великоберезький реформатський ліцей, Тячівський ліцей-інтернат з угорською мовою навчання, Мукачівський ліцей ім. Святого Іштвана, Карачинський греко-католицький ліцей імені єпископа Олександра Стойки). Проведено статистичний та порівняльний аналіз текстового наповнення цих дописів.

Досліджено металінгвістичну інформацію платформ. Розглянуто загальний візуальний вигляд сайту та опублікованих зображень. Виявлено, що офіційні веб-сайти досліджених шкіл містять записи як українською, так і угорською мовами. Ми припускали, що більшість людей, які відвідують ці сайти, частіше будуть реагувати на пости, оголошення і статті угорською мовою, тексти українською мовою менші розміром за угорськомовні. Дослідження підтвердило, що на веб-сайтах можна знайти як україномовні, так і угорськомовні записи, які поширені частіше. Підтверджено гіпотезу про те, що підписники сайтів частіше реагують на дописи угорською мовою, оскільки для більшості рідною мовою є угорська. Виявлено, що на офіційних сайтах і сторінках лицей у Facebook регулярно з'являються релігійні дописи та символи, і що мова цих дописів здебільшого угорська.

Ключові слова: *Закарпаття, віртуальний мовний ландшафт, релігія, церковна школа, онлайн-простір, угорськомовний пост, двомовний пост, символи.*

The virtual linguistic landscape of ecclesiastical schools in Transcarpathia

Zoltán Karmacsi, PhD. Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Department of Philology, associate professor. karmacsi.zoltan@kmf.org.ua, ORCID: 0000-0002-1483-9750.

Katalin Mészár. Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Department of Philology, MA student. katalin.meysar@gmail.com, ORCID: 0009-0001-0902-2324.

We live in an age where everywhere we look, thousands of pieces of information are streaming towards us. This fact in itself highlights the importance of the linguistic landscape in our everyday lives, as everything that surrounds us, everything we perceive influences our thinking and therefore our use of language. In the 21st century, we need to pay particular attention to the virtual world, as a large percentage of the younger and even older generations receive a significant proportion of their stimuli through some types of electronic communication tools or social platforms. Schools have a particularly important role in language development and formation, as young people, the future generation, are most shaped within their walls. In the present study, we analysed a sample of posts published in the last few years on the social platforms (official website and Facebook) of the ecclesiastical schools of Transcarpathia. We relied on statistical and comparative analysis of the textual content of these entries. In addition, we examined the meta-linguistic information of the entries. The overall visual appearance of the website was also taken into consideration, i.e., the types of images published were also investigated. In the research, it was assumed that all the official webpages of the schools under investigation contain entries in both Ukrainian and Hungarian. We also assessed whether a higher percentage of entries in Hungarian appeared on the schools' online interfaces. Results showed that the number of interactions by people who followed the sites was higher for Hungarian language posts, advertisements and articles. We assumed that religious posts and symbols regularly appeared on the websites and Facebook pages, and that a higher percentage of these posts and symbols appeared in

Hungarian. It was also hypothesized that the volume of texts in Ukrainian was smaller than the amount of texts in Hungarian. The research has confirmed that both Ukrainian and Hungarian entries are found on the websites, with a higher share of entries in Hungarian. It also confirmed our hypothesis that followers of the websites tend to respond more frequently to posts in Hungarian, due to the fact that the majority of followers use Hungarian as their mother tongue. Last but not least, the research revealed that religious posts and symbols regularly appear on the official websites and Facebook pages of the lyceums, and the language of these posts is mostly Hungarian.

Keywords: *Transcarpathia, virtual linguistic landscape, religion, ecclesiastical school, online space, Hungarian posts, bilingual posts, symbols.*